

ՄԷՃՄՈՒԱԷ ԱԽՊԱՐ

DIRECTION DU JOURNAL
MEDJMOUA - I - AHBAR
Grand'Rue de Pera 65

Համբարսալիիսեմա եւանի ՉԱՐՇԵՆՊԻՆ վե ճՈՒՄԱՍ ԻՐԹԵՍԻ
կիւնկերի նեշր օրուհուր:

مجموعة اخبار
بك اوغلي تقسيم جادى نومرو ٦٥

Ղաղէթանա միւթէալիդ խուսուսաթ իշին ՅՈՎՀԱՆՆԵՍ ԹՕԼԱՅԵԱՆՍՍ միւրաճաւթ օրուհուր: — Խտարէիւանէ՛ Պէյօղլուհուս ճատտէի քէպիրտէ ն: 63

ՀՈՈՎՍ

ԹԱՆԳՐԱՆ ՀՆՈՒԹԵԱՆՑ ԵՒ
ԳԵՂԱՐՈՒԵՍԻՑ

(Շարունակութիւն)

Ս. Պետրոսի միջին դրան մերձ երկու սիւներու վրայ յալ ե յահեակ հաստատուած են երկու մարմարեւ նէ կոնքեր օրհնեալ չորս համար, երկու մանկածեւ արձաններ բռնուած. որոնք որքան ալ մանկածեւ, բայց սկայագործ են. Աջակողմեան վերջին սեան վրայ (դէպ ի աւագ խորանը) յեցած է Ս. Պետրոս Առաքելապետի հինգերորդ դարու պղնձ արձանն, որուն ալ ոտքի ծայրը մաշած է հաւատացեալ յարատեւ համարող դրոշմէն. Աւանդութեամբ կաւանդուի թէ Ս. Լեւոնը՝ կապիտոլեան Ապոլոնի պղնձ արձանն ձուլել տուած է Ս. Պետրոսի արձանի վերածած ըլլալ:

Ըսինք թէ Ս. Պետրոսի տաճարը կառուցուած է յատինական խաչածեւ ձեւով. երեսակայն ուրեմն ընթերցողը թէ սոյն խաչի երկու բաղկաց կեդրոնաւորը բարձրադաս կանգնած է հռչակաւոր Միքէյիւնիօրոյի գմբէթը. ասոր ներքեւը՝ մի քանի սպիտակ մարմարեւան աստիճանաց բարձրութեան վրայ շինուած է Confessione կոչուած աւագ խորանը՝ ու նենալով իր տակը Ս. Պետրոսի և Ս. Պողոսի պատուական նշխարները գերեզմանով հանդերձ. Խորանի վրայ բարձրացուած է 31 մէթր բարձրութեամբ հաստատուած հովանոց մը գալարած, օձապոյտ, չորս ոսկեզօծ պղնձեայ սիւներով. ասի՝ հրամանաւ Ուրպանոս ութերորդի 1633ին Bernini ճարտարապետն ստուերագծեց. Խորանի սիւնակաց բոլորակի շրջապատ գիծն է 24 մէթր և լուսաւորեալ է 87 պղնձեայ մշտական կանթիւններով. Զորս հնգանկիւն խորիւրք զարմանալի մեծութեամբ վերամբարց կը կրեն գմբէթը. Արձանաց սեպհական խորշերու մէջ զետեղուած են հետեւեալ արձանք. Ս. Լոնգինոսի՝ դործ Բենինիայ, Ս. Հեղինեայ՝ դործ Պոլճեայ, Ս. Վերոնիկայի՝ արձանն՝ դործ Մաքքիի, Ս. Անդրէաս Առաքելոյ՝ դործ Տեքքեանոյի. յիշեալ արձաններէն իւրաքանչիւրը հինգ մէթր բարձրութիւն ունի. Արձաններէն վերը չորս պատշգամ կը տեսնուին կամարակապ ուրախէք. քսյ տեղերէն մեծալոք հանդիսից ժամանակը ցոյց կուտան հաւատացեալց. Կենաց Փայտի մնացորդքը, Արքայ մասունքը՝ ոսկեղէն

թանկագին և պատուականագոյն անօթներու մէջ զետեղուած. Յիշեալ պատշգամներէն աւելի վերը՝ խճանկարեայ (mosaico) չորս Աւետարանիչներն են որ Cav. d'Arpinoին հանձարոյն արգասիք են. Գմբէթի ներքսակողմեան ծնօտի վրայ գրուած է հետեւեալ լատիններէն արձանագրութիւնը. "Tu es petrus et super hanc petram etc." "Դու ես վէմ և ի վերայ այդ վիմի շին. և այն" արձանագրութեան խաւարակայնաւոր մէկ մէջը և 30 հարկերու մեծութիւն ունին. Գմբէթին մէջը ամբողջովին ոսկեղէն միւսիւնով զարդարուած է, այսու հանդերձ նկատողաց դուռնուր նկարի պէս կը թուի. անդ կը տեսնուին Պապեր, եպիսկոպոսներ, որք Ս. Պետրոսի մէջ թաղուած են, Ս. Կոյսը, Յիսուս Փրկիչը, Առաքելները, չարչարանաց դործիքներ կրող հրեշտակաց դաս մը, մի այլ դաս հրեշտակաց յաղթի, և մի երրորդ դաս քերթիւքից. անոնցմէ վերջը զարդարեալ լապտերածեւ մասը կը տեսնուի որոց եզեր վրայ արձանագրուած է S. Petri gloria Sixtus V. 1590 և խորագոյն և արաստաղի վերայ կը տեսնուի Հայրն Երկնաւոր, այս ամէնը խճանկարեայ. Ս. Պետրոսի միջին դրան ուղղութեամբ ամենախորը (ըստ արեւելեայցս աւագ խորանին տեղը) մեծակառոյց և հաստաշէն խորան մը կայ եկեղեցւոյ չորս վարդապետաց արձաններով՝ որոնք ի ձեռին բռնած են Ս. Պետրոսի Միստը. ասիկայ պղնձեայ մեծ թիւղ մն է չորս պարագեալ հրեշտակաց բաղմութեամբ. սոյն պղնձեայ գահին մէջ գրուած է փղոսկրապատ խորաքանդակ յայտն աթոռ մը, զոր ըստ աւանդութեան Ս. Պետրոսը և իւր առաջին յաջորդք գործածած են:

Ս. Պետրոսի դռնէն մտած ժամանակը աշակողմը կը գտնուի Capella della pietà կոչուած մատուռը. pietà կը կոչուի այսինքն խաչէն վար առած մեռեալ Յիսուսը Աստուածածնի գիրկը. այս մարմարեւան ահա գին արձանը Միքէյիւնիօրոյի հանձարոյն պերճաւոր վիան է. զայս շինեց Բուօնարրօթին՝ յինչ 24 աւելայ ծաղիկ հասակի մէջ էր. Մատուռն աւանտաղի վրայ Lanfrancoէն նկարուած է՝ Բիւստոսի խաչին յաղթանակը. աշակողմը հին սիւն մը կը նշմարուի սողմանեան տաճարէն բերուած որ Սուրբ սիւն կը կոչուի, որովհետեւ կ'աւանդեն թէ անոր կը թընած ըլլայ Բիւստոս Տէրն մեր ժողովրդեան քարոզելու ատեն. Զայ-

նակողմը մի ուրիշ մատուռ կայ երկու խորանով Berniniին ճարտարապետութեամբ կառուցեալ Մատրանս դրան վրայ Լեւոն երկուսասաներու դի յիշատակարանը՝ De Febreis ճարտարապետին է. զոր շինել տուած է Գրիգոր Վեշտասաներորդը. ասոր ճակատին վրայ կը գտնուի Սվէճիայի Թագուհին ճարտարապետեալ մօնթանայէն 1689ին և նորին կենդանագրի տակը մի պղնձեայ խորաքանդակ կը գտնուի որ կը ներկայացնէ սոյն Թագուհւոյն Կաթողիկէ կրօնքը ընդգրկելը 1655ին, փորագրեալ է Tendon Giovanmէն:

Պատուական ընթերցողը՝ առաջի աչաց ունենալու է որ Ս. Պետրոսի եկեղեցւոյ մէջ ենք և անոր մէջ գլխաւոր խորաններն են զորս մատուռ կ'անուանեմք, վասն զի իւրաքանչիւր խորանը մեր ծննդավայրին եկեղեցիներու չափ է մօտաւորապէս. ուրեմն ընթերցողը թող ինքզինքը միշտ Ս. Պետրոսի եկեղեցւոյ մէջնը կատարելութեայ յետագայ նկարագրութեանց, մինչև որ անկից դուրս ելլալը անհարկուի բացարձակապէս:

Capella della pietà կոչուած մատուռն ելլենք և քանի մը քայլ դէպ ի վեր առաջ երթալով մտնանք Capella di san Sebastiano, Ս. Սեբաստիանոս կոչուած մատուռը. աստէն կը տեսնենք գեղեցիկ խճանկարեայ պատկեր մը որ կը ներկայացնէ սոյն սրբոյն մարտիրոսութիւնը Բիւստոսական հաւատոյ համար. ճախակողմը ինքնակենտրոն ժԲ. Պապի յիշատակարանն է Valla արուեստաւորէ շինեալ:

Ասկէ վերը Ս. Հաղորդութեան մատուռը կուգայ. երեւելի վանդակակազմ, պղնձեայ դուռ մ'ունի ճարտարապետեալ Borroniէն. դռնէն ներս մտնելուն պէս կապտի մարդս տապանակի գեղարուեստը և հարուստ զարդը նշմարելով, և զայս շինել տուած է Կղեմէս Ժ. Բահանայապետը. Խորանի վրայ զետեղուած է մի մեծադիր և գեղեցիկատիպ որմանկար (a fresco) որ կը ներկայացնէ Ամենասուրբ Երրորդութիւնը նկարեալ Կորթոնացի Պետրոսէ. նոյն պէս աշակողմեան խորը գտնուող խորանն եւս խճանկարեայ է. այս մատուռն մէջ կը հանգչին ոսկերք Սիքստոս Դ. և Յուլիոս Դ. Սրբազան Բահանայապետաց, վտաւան մը դէպ յաշակողմ կը գտնուի Գրիգոր ԺԳ. ի շիրմը՝ ճարտարապետեալ է Կամիլլոն Բուսկոնիէ. գերեզմանի վրայ գտնուող խորաքանդակները կը յիշենքն Տօմարի վերանորոգութիւնը

և ուղղութիւնը. ասոր հանդէպ կ'իյնայ Գրիգոր ԺԲ. Պապի գեղարուեստաշէն հանգստարանը:

Հոովմ. (Շարայաբելի ՍԱՐԳԻՍ Վ. ՏԵՐ ՍԱՐԱՀԱՍԵԱՆ)

Ա.ԶԳԱՅԻՆ

Ս. Զատիկին պիւրիճի կիւնիւնէ թէսատիֆ իտէն չըգան բազար կիւնիւ. Ս. Յովհան Ոսկեբերան քիւլիստէ, Կ-Բաթրիգ ըրեթպ. էմմանուէլեան էֆէնտի հազրէթ. լէրի թարաֆընտան մութանթան սուրէթտէ իճրա օլուհան Գուստասը շէրիֆտէ, Կ-Բաթրիգ Վէքիլի Արհ. Աւետիս Արք. Արքիարեան ճէնապլէ. ըրի իլէ տիկէր պաղը միւթէհայիւնը ըհհապիյն, լէ միւթէպէրանը միլլէթտէն Խաղիկի Խասայը Շահանէ նազը Սազըզ Յովհաննէս էֆ. հազրէթ. լէրիլէ մախուսլարը Արմենակ է. ֆէնտի, Բէքմէզեան Կոմիտաս էֆ., Գարտաշեան, Գասապեան, Լիքսեր. ճեան, Փիլիպպոսեան, Սիրուն, Բէ. ներիքեան էֆ. լէրի վէ տահա սաիր զէվաթը միւթէպէրէ վէ խընճարնճ էրքէք վէ գատըն էհալի հազըր պուլուհուսլար տըր:

Քիլիսէ, զանէթ կիւլէլճէ տօնատըլմը, վէ նաղմաթը ըուհանիէէ միւթէմիլլէն իճրա իտիլիլ տիր:

Խիթամը ալիստէ, ալայը ըուհանիէն իլէ քիլիսէ հալիլիսէն չըգըլտըգտա, հէյեթիլ ըուհանիէն իլէ միւթէպէրանը միլլէթ վէ խընճախընճ էհալի սուրմուշ օլուտըլարը, վէ օ ճիվար բօլիս մէքէզլէրի սէր գօմիսէր էֆ. լէրի մաեթիլլէրիլէ պիրիթտէ հաղըր պուլուհուսլարը հալտէ, Բաթրիգխանէմիլլ. քեաթիլլէ. ըրիտէն Սերովլէ էֆ. Ֆէրհատ պիւլլէնտի ալազ իլէ վէ թիւրքէն լիսան իւղըն զիլլտէ տէրճ օլուհան մէգալէի շիւքրանիէյի զրաաթ իտիպ, էհալի թարաֆընտան տալի ամինխան օլուհուշ տուր. Պատէհու Կ-Բաթրիգ էմմանուէլեան էֆ. հազրէթ լէրի, Զաթը Շէվքէթիմաթ էֆէնտիմիլլ հազըրէթ լէրիլէն թէզաեիւտիւ էօմր ուիգալ, լէ թէվաֆիւրիւ շան ու իճլալարընը վէ թախթը ալիպախթը Օսմանիտէ տայիմ վէ պէրգարար պուլլուլալարընը ճէնապը հազըտան թէմէնի վէ խիթիլհամ քիթիլլէրիլէ, քիլիսէ հէյեթիլ ըուհանիէն վէ պիւթիւն ճէմաթ իւշտէֆա ամինխան օլուտըլար, վէ Բատիշահըմ չօգ հաշա՝ տուասընը ըհէյլլէմիլլէր տիր:

Մուսխիարէն հէյեթիլ ըուհանիէն վէ միւթէպէրանը միլլէթ, քիւ

լիսէ սալօնընա չըգարադ, եւ վժի մախառնա ախտ տուա օգունմուշ, վէ պիր միւտտէթ արամ վէ իսթիրա-հաթ քանաքնտա, հուզղարա իքրամ-լար իտիմիշ տիր:

Օգունուլան մէգալէի շիւքրանիէ-նին սուրէթի տիր:

Ճիւղուսը Հիւսնուսը մէսատէթ մաքրուսը հազրէթի Սուլթան Ապտ իւլ Համիտ Խանը Սանիաէն պէրի, քանաքնտէ թէպապէ գիրը տէսթանը, վէ պիր խառնա էրմէնի-գաթօլիք ճէմաաթը զուլլարը հազղընտա, հէմէան մասուրէֆ պուրուլադէլէն ինանաթ վէ նիա-մը կէօնակէօնը ֆիրապէնըն տէնիլ պին-տէ պիրիին, պիր գէրրէսին պինէ լանը-գը վէճուէ էտալի թէնէքէր վէ թանմի-տաթընտան ածիգ պուրուլադուսընադ հալտէ կէճէ կիւնուլը խապ ու բախթը Հիւսնուսընադ թէպապը Շահանէլէրինին իսթիրապը էպապը ըֆֆանիէթ վէ սաա-տէթի հալլէրինէ միւնհասըր օլանՇէվէթ-մէպը մէքեաթիմիսապ էֆէնտիմիգ հազ-րէթլէրի, Խրիսթիան թէպապը Շահանէ-լէրի իշինտէ, թէաաթիքի նանը ազիգտէն ածիգ ֆուգարա իւէ իթֆալը եթիմէ պու-լուսապիլէճիկի խաթըրը մէքեաթիմ մէգա-հըրը թանտարանէլէրինտէն տուր գալմա-հարապւլու միսլիմու պիշարէկեանը ֆէ-լէքըլէպիկեանըն տա, շու Բուսգալիա եօր-թուլարը կիւնէլէրին տասը սիւրուր վէ շատի իւէ իմար իտէպիլմէլէրի իշին, Խա-զինէի Խաասաթի Շահանէլէրի նազըրը ու-թուֆէթլու էֆէնտի գուլլարը ետտի իւէ, ճէպը Հիւսնուսըն մէքեաթիմ մէլիսընը Միւրիւքեանէլէրինտէն միւսաթի միգուար աթիլէր Սէնիէ ինան վէ իրաւ սուրէթի իւէ տէ թաթիկ վէ թէսէլլիի գուլլար ա-ճէգէ վէ դուաֆաա պիլըր ինանէթ վէ ա-թըքէթ պուրուլուսըն օլուսըլարընտան, Բաաթիւհալարըն է'ն աղէմի, հիւքիւսաա-լարըն է'ն էրիսմի օլան Սուլթան Ապտ իւլ Համիտ Խանը Սանիին պու ուլուվը մէէ-գըրը ալաթթիքիւսթէրանէ վէ խիւտաթէ-սէնտանէսինէ գարըր լիսանը շիւքրան լալ վէ տէմպէթէ գալմը տըր:

Հէման ճէնապը Բապը Մուլթալ, Բաաթիւհալ քէրիմ իւլ խըսալ, վէ Շէհնշա-հը աաթիմ իւլ միսալ, չէվէթլու աղաթիթ-լու Վէլի Նիյաթի պիմինէթիմիլ հազըլթ-լէրինի, իւա ախըր իւլ տէվրան, պա քէ-մալը սընէթ ու աթիլէթ վէ վիթուրը շան ու չէվէթլէ, թաթը ֆէրիսանտէպաթ-թը Օսմանիտէ տաթիմ վէ պէր գարար, վէ ղըլլը գէլիւր մէրհամթ միւսթէղըլը Խի-լաթթէթէթանիլէրինի, պիլ ճիւլի թէպաա վէ գիրը տէսթան գուլլարը իւզէրինտէ տաթիմ սանէպան պուրուլուսըն

աթի'ն, աթի'ն, աթի'ն:

Ն. Եւ վժի մէգըրիւտէ Յիսուս Փըր-կիշ Մայր Եկեղեցիմիլ իւէ Ս. Երրորդ-դուլթիւն, Օրթաքէօյ, Բանիլաթի Սամաթլու, Պիւսիւքտէրէ, Պիւսիւք-ատա վէ Գանաթլիլ քիլիսէլէրի իւէ Ս. Յակոբ խաթիլախանէսի մասուրընտա տաթիլ եւ վժի մախառնա ախտ տուա-լար օգունմուշ, վէ մութանթման սու-րէթտէ Ջալիսուր Պատարադլար թապտիս զըլլմը տըր: Պու քիլի-սէլէք աթիլի սուրէթի լանըգէտէ տոնաաթլմը, վէ միւթէպէրան իւէ բէք չօք էհալի պուլուսմուշ տուր:

Ս. Ջատիկին իքիւնի բաղար իրթէսի կիւնիւ Կ-Բաթրիգ իւլթպ. էֆէնտի հազըլթլէրի թարաֆըն-տան, Յիսուս Փրկիլ Մայր Եկե-ղեցիմիլադէ, «Անու Սարիսմու» ճէ-միլիէթի լուհանիէսինին սէնէլիք զիլլէթի օլմադ միւնաթիպէթլիլէ մութմիլթան սուրէթտէ Գուտտաը շէրիֆ թապտիս իտիմիշ, վէ ճէմիլ-եթլին վէֆաթ իթմիշ օլան աղալա-

րընըն իսթիրահաթը լուհու իշին րահմէթ տուալարը օգունմուշ տուր:

Աւետարանըն օգունմաքնտան սօնրա, Գեր. Թուսալիան Յովհաննէս վրդ., Ս. Կոյս Մարիամ իւզէրինէ միւնսսիւր վէ պէլիզ պիր ներուղ սէօլլէմիշ տիր:

Ճէմիլիէթի մէգըրիւտէն մախ-սուս Աստուածածին Պատկերիլլէ տաթիլ ալլուսուլ թափօր զիլլէթի իճրա գըլլմը տըր:

Իշպու զիլլէթտէ Կ-Բաթրիգ վէ-քիլի միւնթէրէմիսաթըլլա միւթէ-հաիզանը ըհհապիլին, պաղը միւ-թէպէրան վէ խընճաթընճ էհալի հա-զըր պուլուսմուշլար տըր:

Գիլիսէ ախիլէրինտէն սօնրա սա-լան չըգըլլարադ, պիր միւտտէթ ա-րամ վէ մուսահէպէթ իտիլմիշ, վէ հուզղարա իքրամալը օլունմուշ տուր:

Ս. Ջատիկ կիւնիւ Կ-Բաթրիգ վէ քիլի Արհ. Աւետիս Արք. Արփիար-եան հազըլթլէրիլլէ քիլիսէլէրիմիլ Մեծ-Ժողովըգապիտէրի, միւթէ-հաիզանը ըհհապիլին, միւթէլիթ թարիգալթլարըն ըհիլլէրիլլէ մէն-սուպըրը, Խաաթէ մէճիլի վէ Բաթ-րիգիսանիին տիկէր հէլիսէլէրի, ա-ղալարը, միւթէպէրանը միլլէթ, վէ սաիւր զաթլար իւէ պաղը սիւֆէրա վէ պաշ թէրճէմանլարը, Մոսիլէնի օր-Պոնէթլի ճէնապիլլէրի վէ տիկէր միւ-թէպէր էճէպիլլէրի Կաթիլիսաալա-նա կէլէրէք, Կ-Բաթրիգ իւլթպ էֆ. հազըլթլէրինէ, Ս. Ջատիկ միւնս-սիպէթլիլլէ ըհսիլ թէպրիք իշֆա իթմիշլար տիր: Պաղը ըհսալ իւէ միւ-թէպէրանը էճանիլ տաթիլ թէպրիք զըլլմընտա դարթ տը վիզիլթլէրինի կէօնտէրիլլէր տիր:

Ն. Եւ վժի մէգըրիւտէ Կ-Բաթ-րիգ վէ քիլի միւնթէրէմիլ ըհհապա-թընտա Գեր. Թէրզիպաշեան Գէորգ վրդ. իւէ Խաաթէ մէճիլի աղաթըն-տան Յովհաննէս Գիլիպպոսեան, Սի-րուս էֆ. վէ Սերուլէ էֆ. Ֆէրհատ օլուսըն հալտէ, Բուս զաթլիլա-նէսինէն աղիլմէթլէ, Բաթրիգ Գոյ-մադամը ըլիլթպ. Նաթիլիլ էֆ. Եի' մէմուրիլիէթի ճէաիտէսինտէն տօ-լանը՝ Կ-Բաթրիգ էֆ. հազըլթլէրի թարաֆընտան թէպրիք իթմիլլէրի կիլի, Ս. Ջատիկ միւնսիպէթլիլլէ տաթիլ ըհսիլ թէպրիք իշֆա իթմիշ-լէր տիր: Միւսար վէ միւնսիլլէրի-միւն էնտաթի մուլաաթլէթ վէ ալ-տէթլէրինտէ, Բաթրիգիսանէ մէմու-րիլլէր լուհանիէն վէ ճիւսանիէն սի-թարաֆըլարընտան ինթիրամալըլա-եղքէ իճրա իտիլմիշ, վէ 20 քաղը-գա գաաթար իթմիլաաթ իտէն մու-սահէպէթ՝ զանէթ սամիլի սուրէթ-տէ վուգու պուլմուշ տուր:

Ս. Ջատիկին իքիւնի բաղար իրթէսի կիւնիւ տաթիլ, էօլլէ տէն սօն-լա, Կ-Բաթրիգ ըլիլթպ. Էմմանուէլ-եան էֆ. հազըլթլէրի, ըհհապաթ-լարընտա Վէքիլլէրի Արհ. Աւետիս Արք. Արփիարեան ճէնապիլլէրիլլէ Գեր. Թէրզիպաշեան Գէորգ վրդ. վէ գաթու քէհնաաը Շէհրէնի Բաթ-րիգիսանէսինէն պիլ աղիլմէ, Բաթրիգ-լանէ գաթուսուստան վարդապետ-լէր իւէ սաիւր մէմուրիլլէ, վէ մէրտի-վէն պաղընտան բաթրիգ Ամն, Օր-

մանեան Սըբազան հազըլթլէրի իւէ տիկէր իքի Սըբազան վէ Բաղ. Ժո-ղով աղալարընտան պաղըլարը թա-րաֆընտան պիլիլթիգալալ, պիւսիւք սալոնա կիտիլմիշ տիր: Իքի բաթ-րիգլէր եէկտիլլէրինի տէրաղուշ, վէ Ս. Ջատիկ թէպրիքիլլէ իշֆա իւէ, եարթմ սաաթ գաաթար զանէթ սա-միլի պիր սուրէթտէ իթմիլաաթ ի-տէն միւլադաթտան վէ իքրամլար իտիլաթտէն սօնրա, կէլտիլլէրի զէ-ման օլուսըն կիլի, Եի'նէ սյնի ին-թիրամալ իպրազ իտիլլէրէք, ալալէթ իլլէմիլլէր տիր:

Ֆ. Բաղար իրթէսի կիւնիւ Բուս բաթ-րիգիսանէ վէքիլ էֆ. Ս. Ջատիկ եօր-թուսուսու թէպրիք զըլլմընտա Կաթիլիս-սարանը զիլլաթի իթմիշ տիր:

Տ. Տիւն աաթիլ էրմէնի բաթրիկի Ամն. Օրմանեան Սըբազան Յովհաննէսան Գրի-գորիս վէ Բաթրիգ վէքիլլէ ճէպիլլէրի Գաթրիլ Սըբազանլար իւէ կիւնէլիսան Բաթրիք վրդ. վէ Բաղաթալան ժողովաա Սահիսան բաշա Ապանեան իւէ Տիգրան էֆ. Եուսուֆեան պէրապէր օլուսըլարը հալտէ Կաթիլիկոսարան կէլլէրէք, գաթուսան մէմուրիլլէր ըհսանիէ վէ ճիւսանիէ թարա-լարընտան վէ մէրտիլլէն պաղընտան իւլթ. Կ-Բաթրիգ էֆ. հազըլթլէրիլլէ վէքիլ միւնթէրէմիլլէրի վէ Արիկեան Յովսէֆ վէ Պաղշեան Նիկողոյս Ս. Վէլ իւէ տի-կէր պաղը միւթէհաիլանը ըհհապիլին վէ Խաաթէ մէճիլի աղաթընտան Սահալ էֆ. Ջիլաթեան իւէ Սիւրուս էֆ. վէ Ս. Յովհան Ոսկերեան քիլիլթպ թաղ. Խորհուրդ ա-ղալարընտան Կոմիտաս Բէրիմ վէ Միսրան Սահիսեան էֆ. իւէ տիկէր պաղը զէ-վաթ պէրապէրլէրինտէ օլալար, պիլ իս-թիլալալ, իքի բաթրիլլէրի պիլիպիլլէրի տէ-րաղուշ իթմիլլէր, վէ պիր միւտտէթ կէօ-րիւմիլլէր տիր: Պու սըրաաթ իքրամլար օլունմուշ, վէ միւլաաթթ՝ եարթմ սաաթ գաաթար զանէթ սամիլի սուրէթտէ ճէրէ-եան իտիլ, պաթիլա բաթրիգ Ամն. Սըր-բազան իւէ զէվաթ միւնթէրէմիլլէրի տիրէն ալալթ իլլէմիլլէր տիր: Ենտաթ ալալթի-լէրինտէ տաթիլ ինթիրամալը լաղըլլէ ի-լա գըլլմընտա տիր:

Ֆ. Եւ զաղըլլմը վէճուէ, տիւնը կիւն, Ս. Աստուածածին Աթուսիլաթ քիլիլթ-սինտէ, Կաթիլիկոսարան Գաթուր-Գի-ւանապետի վէ Սըբազանպիտ Գեր. Անէմ-եան Ներսէս Ս. վրդ. սիլլէր լուհապիլ-իէթէ կիլլմէսինին Ջիլիսի սէնէլի օլմադ միւնսիպէթլիլլէ, Գուտտաը շէրիֆ թաղ-տիս իթմիշ տիր: Միւնսիլլէրի վրդ. իւ, հէր իքի մէմուրիլլէթտէ 21 սէնիտէն պէրու-տէվամ իտէրէք, խընճաթը հասնէտէ պուլուսմուշ օլմաաթը թապտիլլէ, զիլլէ-թի մէգըրիւտէ, Կ-Բաթրիգ իւլթպ. էֆ. հազըլթլէրիլլէ վէքիլ միւնթէրէմիլլէրի վէ քիլիլթէլլէրիլլէ Մեծ-Ժողովըգապիտէրի, Մայրապոյն իւլթպէրի հալիլ խալիլ վար-դապետլէր, միւլթիլլէր լուհանի թարի-գաթլար ըհսաաթ իւէ տիկէր քահանայ-լար, վէ խալիլ միւնթէրէմիլլէրի մէգաաթիլլի-նա զէվաթ հաղըր պուլուսմուշլար տըր:

Այնիլ ըհսանիին խիլթաթընտա, Կա-թիլիկոսարանըն սալոնընա չըգըլլարադ, հուզղարա իքրամլար օլունմուշ, վէ պու սըրաաթ Գեր. Անէմեան Ներսէս Ս. Վ. է ըհսմիլ թիպրիքեան իճրա իտիլմիշ տիր:

Ֆ. Կէլլէ կիւն թարաֆը հազըլթիլլէ Բա-տիշահիտէն ինան, վէ Խալիլիլ Խաասաթի Շահանէ նազըրը Սաղըր Յովհաննէս էֆ. հազըլթլէրի վաաթթալ ալիլէսիլլէ Կ-Բաթ-րիգ էֆ. հազըլթլէրինէ թէսիլմ պուլուս-լան սիլիլի սէնիլտէն միւնսիպ միգուար-տա մէպալիլլէր Ս. Յակոբ խաաթիլաանէ վէ ֆուգարախանէսիլլէ տիկէր իճապ իտէն մահէլլէրէ կէօնտէրիլլէր իսպիլալ ալլու-մը տըր:

Ֆ. Կ-Բաթրիգ էֆ. հազըլթլէրի կէլլէն

կիւն Շէհրեան Յովսէֆ էֆ. իւէ պիրիքտէ Ապլէ վէ Մէզահիպ նազըրը Ապտ իւլ Բահ-ման բաշա հազըլթլէրիլլէր Գուրու-չէշմէ-տէ քիւլիլի գօնապըրընա պիլ աղիլմէ, միւ-շարիլլէր հազըլթլէրիլլէ, ալիլլէն մուսա-սա իքիլիլաթ նիշառըլա թալիլիք պուլ-լուսմալաթընտան տօլաեթ թէպրիք իլլէ-միլլէր տիր:

ԻՍԼԱՄԻՆԻՅԵ

Թուլոնտան ճուսա իրթէսի կիւնիւ ա-լլան թէլէկրաֆարա կէօրէ, Ագաթիլլէ սէվանիլ իւզէրինտէ շիտտէթլի պիր ֆուր-թուսա հիւքմ իթմէքտէ օլմաաթնա մէպիլ, իթալիա տօնանմաաթըն Թուլոնտան հա-րէքէթի 24 սաաթ կէրի գալմը տըր: Մէք-քիւր տօնանմա Սընցիլաթ ալալթիլլէրի տաղըլաաթ տըր: Վաղաա պիր արա ին-հիլլէրըն սուլարընա տաթիլ կիլլէթիլլէրի վալալթ օլունմուշ իսէ տէ, պուլուսն ա-լլը չըգալմը տըր: ճուսա վէ ճուսա իրթէսի կիւնիլլէրի ձրաաթը վէ իթալիա հարպ սէֆիլլէրի իլլանտէ գիւնաթէթլէր վէրիլլէր, վէ թէլլէթիւքեաթանէ նիւս մալիլլէր թէքար օլունմուշ տուր: Ճուսա իրթէսի կիւնիւ տիւք տը ժիւն Անէլու-նա մը ձրաաթը ալալթալ-զըրիլլէրընա թաաթ իթմիլ տիր:

Բէրիս ճիւսիսը Ս. Լուպէ իւլ տիւք տը ժիւն արաթընտա վուգու պուլան պիր միւլաաթ ճահաթընտա, Ս. Լուպէ իքի միլլէթ արաթընտաթի միւնսալաթըն զա-եթթ տօլաաթն, օլուսընտու վէ միւնսաթ-պաթը մէգըրիլլէրի մուհաֆաղաա չալը-չաաթընտ տէրիլլէր իլլէմիշ տիր: Տիւք տը ժիւն տաթիլ, ճէվապընտա, իթալիա տօնանմաաթ զիլլաթիլլէրի տաալ զիլլաաթ բաղաթ պիր սըֆաթ վէրտիլլէր իւլլէր, գրալ վիլլէթ Էմմանուէլլին, քէնտի գօ-մանտանլը մէմուրիլլէրին միւտտէթիլլէր թէմիլալ իլլէրիլլէրի մէօլլէր տիր:

Բաղար իրթէսի կիւնիլլէր թարիլլէ ա-լլան պիր թէլէկրաֆարա, ֆուրթուսանըն շիտտէթի էնիլ օլուսընտու, իթալիա տօնանմաաթըն օ սաաթըն Թուլոնտան հա-րէքէթի իթմիլի իլար իտիլմիշ տիր:

Ձիւն չըմալ էկալթլէրիլլէ Գորէաաթն տօլաեթ Բուսիս իւլ ձրաթըն պէնիլլէր-քի ինթիլաթըն սուլլէն թէպիլլէրինէ չա-լլըլլէր, վէ հէր իքի հիւքիւմէթիլլէ ու-եուսապիլլէթլէրի մէմուլ օլունմուք, ձա-թընուլար՝ մուլապէրէնէ վիլլէրիլլէրի, Ալմալար մէնֆաաթը մախաաթն արա-մաաթըլարը վէ Ամիլիլլէրի տա Բուս-լարըն սու պէնաաթընա էմիլլէր կէօ-թէրիլլէրի ճիւլլէր, ինիլիլլէր տիւք-սիս-սիսիլլէր զալլէթ վէ մազէտիլլէր մու-վաթթաթ օլմաաթըլլէր պիր ձրաաթը զա-ղէթաթընտա պէնան օլունմուշ տուր:

Տէվլէթլէրին Ձիւնալ թալէպ իտէքէթ-լէրի թաղմիլաթըն 60 միլիոն ինկ. լիւսաթ-նա պալիլ օլաաթը, վէ Ձիւն սէրալ թալ-զընըն յուշիս 9տա Բէթլլէր ալալթ իտէ-ճէկիլ Բէթլլէր տա թէլէկրաֆ պիլիլլէրի-լիլլէր: Շէհրէ մէգըրիլլէրի ալլանտ տի-կէր պիր թէլէկրաֆա նէղաթէն, սէֆիլլէր իւլ Ձիւն մուրալիլաալարը պէնիլլէր ճէրէ-եան իտէն մուլապէրաթ, 6 հաթթաթա գաաթար խիլթալ պուլաաթ իլլիլլէ Բուսիլլէ 450 միլիոն քրաթ, Ձրաաթն 200, Ալմա-նիս 850, Խիլիլլէր 120, Միւլլէր 125, ձաթըն 150 վէ իթալիա, Ալմալիլա վէ Խաաթիս 50լէր միլիոն քր. թաղմիլաթ թալէպ իտիլլէր տիր:

Ալմալիլա վէլլիլ աաթընտ քէնտիլլէր իրթէսի սաաթը վիլլէնաաթ վաաթ օլուպ, ըթաթիլլէր տա իւք. Ձր. ժօղէթ, ալլիլիլլէր-լէր, սէրալ վէ հիւքիւմէթ մէմուլարը թա-րաֆընտան իթմիլալ օլունմուշ տուր: Սամիլիլլէր ալալթաթն սօնրա, իմպիլլէր վէ միւսաթիլլէր, ինթիլլէրէ հալիլլէր նիւ-մալիլլէր արաթընտա Հօֆպուրիլլէր սէրաթընա կիլիլլէր տիր: Պատէհու իւք, իւլ քիլլէր:

— Բազար կիճէսի Սէլանիքտէ խալի
խտէթլի պիր զէլզէլէ վուզու պուլուպ,
սանիւթ տըրքիւն իսէ տէ, համտ օլտու
իր կէճնտ դառառ օլմամտ տտու:

